

Oppdatert: 2003-06-23

Referansegruppemøte Samlinger

Tid: Torsdag 8. og fredag 9. mai 2003 hhv. 09-17 og 09-15:30**Sted:** Hotell Norge, Bergen**Møteleder:** Gøril Hesstvedt**Til stede:** Gøril Hesstvedt (UBTØ), Tove Aursøy (UBIT), Ingrid Vaalund, observatør (NBO), Frank Haugen (NBR), Frøydis Moe Petersen (HHE), Eli Hegna (UBO), Torild Tveit (HIB), Anne Munkebyaune (BIBSYS), Kari Walde (UBB), Beate Henriksen, observatør (HIA)**Referent:** Kari Jensen (UBB) og Sigrun Ask (UBB)**Dato for referat:** 2003-06-19

Saker

1:03 Godkjenning av dagsorden

Dagsorden godkjennes med følgende tillegg: Spørsmål fra UBTØ om tidsskriftpakker kan få "kat"-status. Dette går under sak 7:03. Brev fra Sissel Pettersen (BI) med en del spørsmål som angår nettdokumenter. Dette går under sak 14:03. Anne Munkebyaune har tilføyelser til referatsaker.

2:03 Godkjenning av referatet fra møte i 2002

Referatet ble godkjent

3:03 Oppfølging av saker fra tidligere møter

- **Endring i 245 \$h fra 'Maskinlesbar fil' til 'Elektronisk ressurs'**

Den norske katalogkomite regner med at denne termen vil bli brukt, men har ikke tatt noen endelig avgjørelse enda. Det blir gjort i forbindelse med oversettelsen av kap. 9.

Vedtak (L):

Betegnelsen "Maskinlesbar fil" i 245 \$h endres til "Elektronisk ressurs".

Generell materialbetegnelse i basen må rettes opp i samsvar med vedtaket, og teksten i håndbøkene ajourføres.

- **Registrering av digitale dokumenter**

Håndboksutkast. Muntlige innlegg av Tove Aursøy, Frank Haugen og Gøril Hesstvedt

Momenter fra orientering/diskusjon:

- BIBSYS-bibliotekene har behov for en slik håndbok så raskt som mulig. De fleste vedtak og regler som trengs for å registrere finnes allerede, men de må samles og presenteres i en egnet form.
- Den norske oversettelsen av kapittel 9 i AACRII (Katalogiseringsreglen) er ikke ferdig, man må ta

utgangspunkt i originalteksten.

- Hovedmålgruppe for håndboken er de som foretar den bibliografiske registreringen.
- Kapittelinnndelingen i utkastet er grei.
- Håndboken bør vise hvilke felt som er obligatoriske og hvilke som ikke er det.
- Den må ha med forskjellige problemstillinger som angår den enkelte dokumenttypen, og gjerne ta med noen av de vanskeligste tilfellene.
- Den bør ha med mange eksempler knyttet til det vi ønsker å forklare. Også bilder kan brukes, der det illustrerer problemstillingen bedre.
- Eksempler på søk og visning (både i BIBsøk Ternet og BibSøk Nett), bør komme mot slutten av hvert kapittel.
- Håndboken bør ha med en oppskrift/sjekkliste i enkel form.
- Kapittel 3 i "Hjelpemidler" skal omhandle alt som er felles, her må teksten revideres noe.
- Det går an å lage håndboken som et "utbrettsdokument" med lenker til andre håndbøker, men det må taes hensyn til oppdateringsproblematikk, hvor presist en lenke kan føre deg til den aktuelle teksten og hvordan en utskriftsversjon av håndboken vil bli. Dette er dels et redigeringsproblem, dels et spørsmål om målgruppe.
- Det kan ha god effekt om håndboken gjenspeiler "bokas gang". Mange steder er akkvisisjon og katalog integrert. Samlingsgruppa har et ansvar for bibliografiske data registrert på akkvisisjonsnivå.
- Håndboken bør skille tydelig mellom hva som kreves av postene på "mini" og på "kat"-nivå.
- Det bør være en redaktør for håndboken som kan jobbe intensivt. Personen bør lønnes av BIBSYS.

Vedtak:

Håndboken må få høy prioritet. Den bør få en lønnet redaktør. Redaktøren må få en viss frihet i utformingen av dokumentet. En ferdig håndbok bør komme ut før jul. Redaktøren kan se på e-bok-koden i samråd med samlingsjefen.

Siden retningslinjer etterlyses av BIBSYS-bibliotekene, ønsker Referansegruppen å publisere deler av håndboksutkastet som allerede foreligger så fort som mulig. Dette gjelder kap. 3,4,5 og 7. Disse retningslinjene vil gjelde til endelig håndbok foreligger.

4:03 Referatsaker

1. MARC-felt 012 \$f (Intern bemerkning, åpen), må kunne endres ved kommando OMKLASS.

Dette bør gjennomføres så snart som mulig, seinest ved ny igangsetting i september/oktober. Saken blir sendt til referansegruppe for Akkvisisjon og endringen kan implementeres når de har gitt sin tilslutning.

2. Nytt felt i BIBSYS-MARC.

Vedtak (L):

027 (R) Standardnumre for rapporter (STRN og ISRN).

Feltet brukes ved registrering av STRN (Standard teknisk rapportnummer), og ISRN (International Standard Report Number). Feltet skal være søkbart og vises som note.

3. Ny tekst for MARC-felt 100 \$d

Vedtak (L):

100 \$d Årstall for fødsel, død, virkeår

Hovedreglen er at vi ikke tar med årstall på personnavn. Årstall brukes for å skille identiske navn. Det kan også brukes for å skille navn som ligner på hverandre hvis dette bidrar vesentlig til å identifisere en person. For å skille identiske navn er fødsels- og dødsår mest aktuelle, men hvis disse ikke er kjent kan andre årstall, som for eksempel virkeår brukes (22.18).

4. KATVAKT foreslår flere eksempler i BIBSYS-MARC:

110 Union Gap \$q musikkgruppe

110 Trønder-avisa \$q firma

Referansegruppa støtter å bruke \$q musikkgruppe fremfor en mer spesifikk betegnelse. Eksempelet med Trønder-avisa skal belyse at likelydende navn kan forekomme både som korporasjonsnavn og navn på en avis.

5. Hjelpemidler i BIBSYS-registrering, kapittel 3. Standardtitler for periodika i BIBSYS. Kapittelet er revidert, og har nå fått med bruk av både MARC-felt 130 og 240:

Teksten er revidert fordi mange prøvde å bruke felt 130 ved hovedinnførsel på korporasjon, der kombinasjonen 110/240 skal brukes. Det er ryddet opp i språkbruk for betegnelse "forklarende tilføyelser/kvalifikator". Den kommende håndboken for registrering av digitale dokumenter bør vise til dette kapitlet.

6. Revidert tekst i MARC-felt 260 \$b

Referansegruppen gir sin tilslutning til endret forklarende tekst:

Hovedoppgaver og andre studentarbeider registreres med forfatteren som utgiver. Dette gjøres også når korporasjonsnavnet står på utgiverplass, men hvor det er klart at kandidaten selv står ansvarlig for utgivelsen.

For akademiske avhandlinger (doktoravhandlinger) registreres institusjonsnavnet i 260 \$b når dette står på utgiverplass. Står universitetet eller institusjonsnavn annet sted i publikasjonen, skrives forfatteren (initialer + etternavn) på utgiverplass.

Skarpe klammer brukes når opplysningene er hentet utenfor foreskrevet kilde i "Katalogiseringsregler".

7. Midlertidig løsning for katalogisering av DVD

Hvordan DVD skal registreres er ikke fastlagt. 008-kodene skal revideres før praksis blir endelig avgjort. For at bibliotekene skal kunne registrere sine DVD'er før alt er klart, anbefaler referansegruppen følgende:

245 \$h DVD

008 \$a g

300 1 videoplate (DVD-video)

Når endelig praksis foreligger, skal postene rettes opp.

8. Ny terminologi for MARC-felt 691. Betegnelsen er endret fra 'Frie emneord' til 'Nøkkelord og stikkord'

Felt 691 er preget av mye ulik praksis. Personnavn (felt 600) plasseres ofte her. I felt 691 finnes både entalls- og flertallsformer for de samme begrepene, ulike språkvarianter og oppsplittede termer/sammensatte uttrykk. Mange kopierer direkte fra HUMORD som gjennomgående har entallsform og oppsplitting av termer. Feltet har ikke autoritetskontroll. Skal det være en viss kontroll med språkbruken?

Vedtak:

Det bør legges en lenke fra felt 691 i BIBSYS-MARC til håndboken: "Emnefelter: retningslinjer..."

9. Årsrapport for emneportalen

Alle funksjoner ved emneportalen hører inn under Referansegruppe Samlinger. Redaktørens funksjonstid utgår ved årsskiftet - ny redaktør må oppnevnes.

Tilføyer til referatsaker ved Anne Munkebyaune:

a) Scenekunstmuseet er ny deltaker i BIBSYS. Biblioteket skal bruke felt 692 til rolleangivelser. Verdiene blir for eksempel: "692 \$m" (antall mansroller), "692 \$k" (antall kvinneroller) og "692 \$t" (totalt antall roller). Betegnelse blir søkbare med etterstilt kode i fritekstfeltet. Feltet gjøres åpent, men er ikke obligatorisk.

Referansegruppa kommenterer at flere vil ha glede av dette MARC-feltet. (Referentens anm.: Etter møtet er feltet endret fra 692 til 792)

b) Sámi sierrabibliotekka (Samisk spesialbibliotek)

Spesialbiblioteket har søkt BIBSYS på nytt om deltakelse. De har fått akseptert søknad om deltakelse tidligere, men trakk den selv tilbake for å utrede et annet system. De ønsker å kunne skille ut geografiske emneord i felt 651. Det kan bli aktuelt å gjøre dette feltet felles. Til nå er det bare NBO som har brukt det.

c) NB Rana ønsker å bruke BIBSYS til sin registrering av Sámi bibliografia (Samisk bibliografi).

NB Rana har levert søknad om å få en egen base under forutsetning av at BIBSYS leverer en tjeneste som dekker Nasjonalbiblioteket sine behov. De kommer til å få en kopi av BIBSYS-basen (dvs. program-delen) til eget bruk. Det betyr at de ikke får skreddersydde løsninger til bibliografien. Det er også kommet søknad om å bruke BIBSYS som databasevert for en felles nordisk bibliografi.

Referansegruppa kommenterer at på sikt kan det tenkes en "bibliografi-funksjon" i BIBSYS som vil være tjenlig også for andre. Bibliografier lages flere steder og har mange felles trekk. Sámi bibliografia har samiske navneformer som autoritet og krever en spesiell språklig tilpasning.

5:03 Periodika – enkelte numre kun utgitt elektronisk

For å kunne håndtere akkvisisjon og tilhørende purreutiner, går referansegruppen av praktiske grunner inn for å opprette to serieposter (én for trykt og én for online) for periodika i trykt form som utgir enkelte hefter bare på internett, på tross av at dette er én og samme utgivelse. En slik løsning takler også registrering av eldre hefter som eventuelt blir digitalisert og lagt ut på internett senere. Periodika utgitt i trykt form, men med enkelte hefter utgitt bare som CD-ROM eller andre fysiske utgivelsesformer kan fortsatt integreres med andre hefter under seriepost for trykt form. Saken sendes til Akkvisisjon til orientering.

Vedtak (L):

For trykte periodika hvor enkelte numre kun utgis på nett, anses de aktuelle numrene i periodikumet for å være upubliserte i trykt form. Det skal i slike tilfeller lages egen seriepost for elektronisk utgave. Det skal lages 776-lenke mellom de to seriepostene.

6:03 Notebruk for periodiske dokumenter

Bakgrunnen for at dette taes opp er at den kommende håndboken i registrering av digitale dokumenter skal kunne gi gode retningslinjer.

1. Opphørt med-noten

Opphørt med-noten er standardisert.

1.1 Saken belyser et eksempel der det på seriepost for trykt versjon av et tidsskrift er laget noter som viser til nettsteder som bl.a. gjengir hele eller deler av innholdet av tidsskriftet. Eksempel: På post for UD-informasjon (objektid 852077432) er laget note med nettadresse til UD sin hjemmeside. Referansegruppen mener at slike assosiative noter ikke bør lages. Notene gir grunnlag for lenkeråte i og med at det ikke kan legges inn noen automatisk sjekk. Håndboken kan utdype dette.

Vedtak (L):

Assosiative noter på en seriepost for et trykt tidsskrift skal ikke lages.

Med "assosiative noter" menes noter som viser til nettsteder som inneholder informasjon som ikke tilsvarer dokumentet som er beskrevet på serieposten.

2. Fortsettelses-noter

2.1 Kun post på trykt utgave i BIBSYS - det foreligger andre materialvarianter (onlineutgave)

Dette gjelder tilfeller der et tidsskrift finnes i flere materialvarianter, men hvor bare trykt utg. er registrert i BIBSYS. Referansegruppen presiserer at straks et bibliotek får tilgang til onlineversjonen må dette biblioteket registrere en ny post i BIBSYS. Løsningen skissert her er derfor å betrakte som en midlertidig løsning.

Vedtak (L):

Når et tidsskrift utgis i flere materialvarianter, men det er kun serieposten for den trykte versjonen som er registrert i BIBSYS, kan ikke lenkefelt 776 brukes. Note om online-versjon registreres i MARC-felt 500 i standardisert form (uten URL):

500 \$a Finnes også online

Straks noen får tilgang til online-versjonen skal ny post for denne lages, og 500-noten må erstattes med en 776-lenke.

2.2 Kun post på trykt utgave i BIBSYS - denne opphører og publikasjonen fortsetter på nettet

Et lignende tilfelle oppstår når et tidsskrift opphører i trykt form, og kun fortsetter på nett.

Vedtak (L):

Når det ikke er laget post på onlineutgaven og trykt utgave opphører, lages det en standardisert 500 note i tillegg til opphørt med-note:

500 \$a Opphørt med: [for volumbetegnelse, se kommentar under 12.7B20]

500 \$a Fra xxxx kun utgitt online

Straks noen får tilgang til online-versjonen skal ny post for denne lages og 776-lenke opprettes.

3. Fortsettelsesnoter ved tittelskifter for periodika som helt fra starten har vært digitale, samt fortsettelsesnoter ved ordinære tittelskifter for et periodisk nettdokument.

Referansegruppen støtter forslaget:

I slike tilfeller bruker vi de standardiserte notene som Katalogiseringsregler §12.7B7 skisserer. Vi lenker postene sammen med riktige lenkefelt i 7xx.

Alle håndbøker må rettes opp i samsvar med retningslinjene gitt over.

7:03:a Nettperiodika som finnes via samme nettsted – og om bruk av lenkefelt for periodika

Referansegruppen støtter forslagsstiller i at underserier for et nettperiodikum skal katalogiseres hver for seg uansett om det finnes et felles nett-sted for alle underseriene. Vi lager alltid lenker mellom parallelle dokumenter. Er flere dokumenter samlet på samme adresse, kvalifiserer ikke dette til å bare ha en post.

Nettperiodika skal liksom periodika i andre materialvarianter ha en objektpost for hver hovedtittel (deltittel inngår i hovedtittel). 776-lenker (med fortekst 'Finnes også som') brukes mellom ulike fysiske former av samme tittel, 780 / 785 (med fortekst 'Fortsettelse av / Fortsetter som') brukes mellom objektposter med samme fysiske form.

7:03:b Kan tidsskriftpakker få ”kat”-status?

De fleste som registrerer tidsskriftpakker gjør det kun for å ha en intern oversikt, og gir postene status ”intern”. Noen gir imidlertid pakkene status ”kat”. Da ser det ut som om de andre ikke har pakkene om du søker postene frem i BibSøk Nett. Bør alle få samme status? I brukerhåndboken for El-tidsskrifter står det at pakker skal ha status ”intern”.

Kommentarer: Det er via pakkeposten brukeren kan komme inn og krysse av på hvilke tidsskrifter de vil ha tilsendt innholdsfortegnelser for, fra utgiver (create alert). Noen har pakkene på sine hjemmesider, mens andre vil ha dem i BIBSYS.

Vedtak:

Pakker som hittil har vært anbefalt for ”intern”-status, kan gis ”kat”-status dersom bibliotekene ønsker det.

Intern er alltid noe man kan velge å bruke. Men det er ikke noe krav at alle velger det.

Når pakkene får status ”kat”, bør de også få 008-kode. Hvis pakkene er nettsteder, er det antakelig riktig å kode dem som ”integrating resource” (som nå har fått egen kode i MARC21).

Vedtak:

Det lages en ny kode for pakker. Det må vurderes om pakkene er ”integrating resources” I så fall blir det riktig å gi dem denne koden. Den norske katalogkomite konsulteres for norsk term.

Kode for monografier ble vedtatt og innføres forutsatt at det er en ledig bokstav i 008 \$b.

Anne Munkebyaune ønsket referansegruppens tilslutning til justeringer innen kodene i 008 \$b.

Vedtak:

008-kodene justeres. På lengre sikt må det vurderes om vi skal gå over til kodesystemet i NORMARC eller MARC21.

8:03 Behov for eget BIBSYS-kurs i registrering av elektroniske tidsskrifter/dokumenter

Selv om reglene er ganske klare, er det opplagt et behov for kursing. Men kvalifiserte kursholdere må finnes. Kursholdere bør helst også ha litt innsikt i akkvisisjon, selv om det her primært er snakk om kursing i katalogisering. Bør det gå over 2 dager? Det er også behov for et seminar, gjerne i forbindelse med den nye håndboken om registrering av digitale dokumenter.

Vedtak:

Referansegruppa søker BIBSYS om penger til et 1-2 dagers kurs i bibliografisk registrering av nettdokumenter. Kurs er ønskelig til høsten. Det kan stilles krav til kursdeltakerne om at de har grunnleggende kjennskap til MARC-format og til Katalogiseringsreglene. Referansegruppen prøver å bidra med kandidater som kan være kursledere.

9:03 008-koder

Vedlegg 6: Doktoravhandlinger, hovedoppgaver og studentarbeider

Vedtak:

*Doktoravhandlinger får kode 008 \$b d
Mastergradsoppgaver får kode 008 \$b h
Laveregradsoppgaver får kode 008 \$b s*

Eksempler på noter:

Doktorgradsavhandlinger:

500 \$a Avhandling (dr.scient.) - Universitetet i ..., 2003
500 \$a Avhandling (doktorgrad) - Universitetet i ..., 2003 (Når graden ikke vites)

Mastergradsoppgaver:

500 \$a Mastergradsoppgave – Universitetet i ..., 2003
500 \$a Hovedoppgave – Universitetet i ..., 2003

Laveregradsoppgaver:

500 \$a Studentarbeid –Høgskolen i ..., 2003

Vedlegg 7: Sjanger for skjønnlitteratur 008 \$s

Foreslåtte koder

r	Roman
n	Novelle/fortelling
d	Dikt
s	Skuespill
t	Tegneserie
a	Antologi

p	Pekebok
x	Annet (Uspesifisert skjønnlitteratur, blandete former, etc.)

Vedtak:

De foreslåtte kodene innføres

Delfeltet er ikke obligatorisk. Det må være mulig å avgrense i søkeskjermen.

Vedlegg 8: Målgruppe/intellektuelt nivå

Vedtak:

BIBSYS åpner 008 \$n slik at den kan taes i bruk av alle bibliotek.

j barn og ungdom

<blank> voksne

Delfeltet er ikke obligatorisk. Det må være mulig å avgrense i søkeskjermen.

Vedlegg 9: Tredimensjonale gjenstander

Vedtak:

008-kode for tredimensjonale gjenstander innføres.

Referansegruppen anbefaler at tredimensjonale gjenstander som registreres for intern bruk gis status ”intern”. MARC-formatet må suppleres med retningslinjer. Koden er ikke obligatorisk. Det må være mulig å avgrense i søkeskjermen.

Vedlegg 10: Ledsagende materiale og kombidokumenter

Det er en trykkfeil i saksvedlegget. Pkt. 2 skal være: For kombidokumenter legges en kode i \$a og de andre i \$q.

I forslaget ligger det at det skal være obligatorisk å kode dokumenter med vedlegg, samt kombidokumenter. Pr. i dag er ikke kode for ”papir” innført. Den skal innføres i og med den totale 008-revideringen, og da vil det gå an å kode vedlegg til monografi i papirform.

Referansegruppen støtter det vedlagte forslaget. Det må utarbeides gode eksempler i håndbøkene.

10:03 MeSH

MeSH-gruppa har avsluttet sitt arbeid og er nedlagt nå. Vi trenger en ny MeSH-gruppe, samt en MeSH-vakt. Referansegruppa nedsetter gruppe. Den bør bestå av minimum 4 personer og ha en funksjonstid på 2 år. Alle bør ikke skiftes ut samtidig, derfor må funksjonstiden i første runde variere. MeSH-vakt kan taes fra MeSH-gruppa. 13 bibliotek har hittil svart ja til å delta i et MeSH-samarbeid. Alle disse er potensielle kandidater til å delta i MeSH-gruppe. 3 av universitetsbibliotekene har allerede meldt kandidat. En MeSH-gruppe kan bestå av både erfarne og mindre erfarne deltakere, og deltakere fra ulike typer bibliotek. Det bør være flertall av de som har lengst BIBSYS-praksis, altså universitetsbibliotekene. Referansegruppens leder sender brev til de 13 aktuelle bibliotekene og spør om de vil være med i en gruppe. Han sørger utifra dette for en oppnevning av gruppen.

11:03 Globaliserte forlag

Vedtak:

BIBSYS følger alternativ regel under 1.4C5 som gir hjemmel for å ta med sted for hovedkontor i tillegg til første utgiversted.

Dette må inn i vedtak/avvik. BIBSYS-MARC må rettes opp. Det er ikke obligatorisk å følge alternativ regel.

12:03 Lathund

Fra BIBSYS-hold er det kommet ønske om å få en såkalt "lathund" på nettet. Med dette menes en mulighet for å på en kortfattet og grei måte få en oversikt over prinsipper for registrering i BIBSYS.

Momenter fra diskusjonen:

Det fins materiale som kan videreutvikles. Nina Berve har laget et kart over hva du gjør når du katalogiserer. Torill Johannessen har laget et kart over lenkefelt for tidsskrifter.

En idé er å lage en slags overbygning til håndbøkene, noe som forteller deg om sammenhengen mellom dem. Eller man kan ha et sted med generell informasjon om MARC-formatet og AACR2 og hvordan disse hører sammen. Det kan informeres om forholdet mellom felt og delfelt, mellom oppstilling og klassifikasjon og om forholdet mellom standardtitler og fortsettelses-noter osv. Man kan også tenke seg en introduksjon til katalogisering, noe som sier noe om mål og mening med det vi gjør og som forklarer forholdet mellom katalogisering og verifisering og gjenfinning av dokumenter.

Målgruppe kan være fagreferenter og annet ikke-biblioteksutdannet personale i bibliotekene samt nye programmerere i BIBSYS.

Referansegruppa ønsker en nærmere presisering fra forslagsstiller av hvem som skal være målgruppe for et slikt dokument, hvilket omfang det er tenkt å skulle ha, og hva det evt. skal inneholde.

13:03. Én eller to poster? Forslag om å revidere vedtak K18:97 pkt. 2 (Vedlegg 13)

Frank B. Haugen redegjorde for saken. Forslaget går ut på at når en utgivelse foreligger både i en heftet og en bundet variant og ISBN-ene til begge er trykket i begge innbindingsvariantene, lages det to poster dersom den ene innbindingsvarianten utgis i en serie og den andre ikke. Ved andre mindre ulikheter, f.eks. ulikt sidetall, katalogiseres begge innbindingsvariantene på én post og man forklarer forskjellene i note. Gjeldene praksis er ulogisk og NB får inn mange rettemeldinger på grunn av dette. Gruppen var enig i forslaget, det virker fornuftig og vil føre til en ryddigere database.

Vedtak:

Forslaget er vedtatt. Tidligere vedtak må oppdateres. Eksempel 1 i sakspapirene går ut, "BIBSYS-vedtak og avvik" må oppdateres, eksempelsamlingen og BIBSYS-MARC må sjekkes og evt. gamle innførsler rettes.

14:03. Import av monografier i elektronisk form

Saker fra Sissel Pettersen

I tillegg til sakslisten var det kommet en mail fra Sissel Pettersen, Handelshøyskolen BI, med mange gode

problemstillinger ang. registrering av digitale dokumenter.

Fra sakspapirene kom følgende punkter:

- Brukermanual for registrering av e-bøker savnes. *Er under utarbeidelse, se sak 3:03.*
- Bedre visning av postene i BibSøk Nett. *Dette jobbes det med i BIBSYS.*

Fra mailen kom følgende spørsmål:

1. E-bok eller nettmonografi? Terminologi og koding ble behandlet tidligere, se sak 3:03.
2. Gratis tilgjengelige monografiserier på nettet, skal heftene lenkes til serien som på trykt utg.? Referansegruppa kom til følgende konklusjon: Heftene skal lenkes på samme måte som de trykte utg., dvs. at den elektroniske utg. får en seriepost, og heftene lenkes til den.
3. Skal det være lenke mellom nettutg. og trykte utg. av heftene? Referansegruppas konklusjon: 776 kan brukes til lenking mellom monografier i trykt og elektronisk versjon. Lenker mellom andre slags materialvarianter (CD-ROM, lydbøker etc.) er mindre interessant. Det forutsettes at det er parallelle utgaver som lenkes, slik at trykt 2.utg. lenkes til elektronisk 2.utg. etc. Det er helst faglitteratur som lenkes på denne måten, skjønnlitteratur er mer problematisk. Det kommer en ny monografikode, og det må presiseres i håndbøkene at denne også skal brukes på monografier i serie. Serieposten kodes som periodika. Referansegruppa regner ikke saken som ferdig diskutert.
4. Dokid. på gratis dokumenter på nett? Dette ble behandlet i sak 15:03
5. Håndbøker som tidligere var i løvsblad, og som nå ligger på nettet og oppdateres der. Er dette e-bøker, nettmonografier eller e-tidsskrifter? Dette er typisk integrating resources, se sak 3:03. Her er mye uklart foreløpig, referansegruppa har ikke erfaring nok til å utdype dette.
6. Standardtittel brukes for periodika med samme tittel og ulikt format, hva skal vi gjøre med denne typen monografier? Katalogiseringsreglene angir at du ikke skal ha standardtittel for bøker i ulikt format. Standardtittel gjelder kun periodika og står omtalt i kap. 3 i Hjelpemidler i BIBSYS-registrering.

Vedtak:

Det må presiseres i BIBSYS-Marc at det er ulik bruk av standardtitler for periodika og monografier, og det henvises til Hjelpemidler i BIBSYS-registrering.

15:03. Gratis elektroniske monografier

Forslag om at 350 Gratis utvides til også å gjelde monografier. Referansegruppa støtter forslaget rent prinsipielt, men flertallet mener at felt 020 \$c (pris) heller bør brukes siden dette er tettere opp mot NORMARC-formatet. Det er en forutsetning at 020 \$c kan stå alene, uten \$a.

Vedtak:

Ved registrering av gratis elektroniske monografier brukes 020 \$c Gratis. I BIBSYS-MARC må 350-feltet få en forklaring, slik at bruker blir henvist til 020 \$c ved registrering av gratis elektroniske monografier.

Skal vi ha særskilte retningslinjer for spesielle typer gratis-monografier, for eksempel dokumenter som bibliotekene selv eller moderinstitusjonene har digitalisert/publisert? Dokumentene finnes i fysisk forstand på en maskin hos den aktuelle institusjonen. Trenger disse dokid. for at eierbiblioteket skal kunne avgrense på sin plasskode? Det er vedtatt at gratis dokumenter skal registreres én gang, men det er fare for at bibliotek som ikke får legge dokid. på "sine" elektroniske bøker, registrerer disse andre steder. Behovet for å skille ut "egne" gratis nett-monografier kan kanskje løses på annen måte enn med dokid., selv om dokid. nettopp angir fysisk lagring på et sted.

Vedtak:

Referansegruppen nedsetter en egen gruppe som skal utrede hvordan man skal kunne vise eierskap og fysisk lagring til gratis monografier på nettet. Referansegruppens leder vurderer hvem som skal være med i denne gruppen. Foreløpig foreslås referansegruppens leder samt et annet medlem (Frøydis Moe Petersen), en fra Akkvisisjon, en fra Søk og en representant fra BIBSYS. Forslagsstiller må konsulteres i gruppens arbeid.

16:03 Databaseløsning for sammendrag. Katalogiseringsregler 1.7B17

BIBSYS ønsker sammendrag levert på XML-fil som kan overføres direkte til innholdsbasen, de vil ikke ha det via felt 520. Sammendrag til innholdsfila leveres nå av produsenter/forlag. Sammendragene lenkes til BIBSYS-posten via ISBN. Det må lages løsninger for måten sammendrag lenkes opp mot poster uten ISBN. For eksempel har ikke hovedoppgaver ISBN, heller ikke de fleste e-bøker. E-bok-poster leveres med sammendrag i MARC-felt 520 og det må derfor lages et konverteringsprogram som overfører teksten i 520 til innholdsfila. Bibliotekene kan selv levere tekst til sammendrag. Det er ønskelig at det utvikles en hjelpeskjerm for registrering av sammendragstekst. Det bør utarbeides kjøreregler for egenproduserte sammendrag.

Vedtak:

Sammendrag skal ikke legges på den bibliografiske posten. Når bibliotekene/institusjonene produserer egne sammendrag som de ønsker lenket til katalogposten, må disse registreres separat i en XML-fil på samme måte som forlagene sender tilsvarende informasjon.

Avvik til 1.7B17

BIBSYS registrerer ikke sammendrag på den bibliografiske posten. Slike opplysninger skal registreres i en egen fil.

17:03 Standardverdier i 096 \$b

Referansegruppa gir sin tilslutning til at det innføres verdikontroll på standardverdier i 096 \$b

Opplegget må gjøres fleksibelt slik at ulike avdelinger ved samme institusjon kan ha ulike verdier i feltet. Videre bør det gjøres slik at det enkelte bibliotek kan legge til/endre standardverdier selv, og få de oppdatert straks. 096 \$b må fortsatt også kunne stå blankt.

18:03. Arbeidet i gruppen ”Registrering, gjenfinning og ressursbruk”

Gøril Hesstvedt redegjorde for gruppens arbeid. BIBSYS råd tok i april 2002 initiativ til å opprette en gruppe som skulle se på behovet for rasjonalisering av bibliografisk registrering. Gruppen ble nedsatt i januar 2003. Medlemmene er Gøril Hesstvedt (leder, UBTØ), Sigrun Ask (UBB), Elisabeth Moe Berntsen (UBO), Rune Brandshaug (BIBSYS), Ann Kristin Eide (UBIT) og Anne Munkebyaune (BIBSYS). I mandatet står det at det skal taes hensyn til Nasjonalbibliotekets spesielle behov. Gruppen har valgt å begrense seg til registrering av bibliografiske data.

På temamøtet ”Nye utfordringer ved organisering av samlinger”, presenterte Gøril Hesstvedt det arbeidet gruppen hittil har gjort: http://www.bibsys.no/vaarmoter/vaarmote03/temaorgsamlref-filer/goril_hesstvedt.ppt.

BIBSYS har tatt statistikk på gjenbruk internt i basen (nykting), og over antall poster kopiert fra LC. Statistikken gir et ganske lavt tall på kopiering fra LC, selv om vi har gode kopieringsmuligheter fra LC-brønn. Dette kan bl.a. komme av at LC har et visst etterslep og at emnedata som ”usynlig” følger med postene setter begrensninger på hva vi kan kopiere. Det er ønskelig å gjøre langt flere databaser lett tilgjengelige for kopiering. Enkle kopieringsmuligheter må være tilgjengelig på et tidlig stadium i bokbehandlingsprosedyrene, slik at personale som bruker BIBSYS til bestilling av litteratur kan kopiere bibliografiske data på en enkel måte. Vi har

tilgang til å kopiere fra mange baser ifra gensøk på Telnet. Blant BIBSYS-bibliotekene er det lite kunnskap om slik kopieringstilgang. Kopiering av brønndata er likevel enklere. Andre bibliotek har utredet andre metoder for overføring av data. Libris har for eksempel utredet automatisk søk i flere databaser ("støvsuging") der for eksempel en dårlig post fra en pakke byttes ut med en bedre post. Det blir anbefalt at BIBSYS ikke skiller seg mer fra NORMARC og MARC21. Importerte pakker må kvalitetskontrolleres og tilpasses BIBSYS. Kanskje noe tilpasning kan gjøres automatisk. Importerte poster bør få egen status. Gruppen anbefaler at vi arbeider for en gradvis overgang til FRBR. Registreringsskjermene vi har i Telnet er svært gammeldagse. De trenger gjennomgående revisjon, og bør på sikt bli Windows-basert. Samkatalogen skal etter hvert plukke poster fra BIBSYS selv, dvs. katalogisator skal ikke måtte svare j/n på spørsmål om avlevering til Samkatalogen. Spørsmålet om samordning av emnedata må utredes nærmere av gruppen. Noen momenter fra diskusjonen som fulgte:

- Gjenbruk er inn i tiden. Kopierer vi fra de riktige databasene? Forlagsbaser er kanskje bedre i bestillingsfasen?
- Kvaliteten på postene fra forlagsbaser er antagelig for dårlig for BIBSYS, men de har mye informasjon som kan benyttes ved bestilling og tidlig tilvekst.
- Kan vi greie oss med poster med lavere status? Kan vi bruke importerte poster som de er? Import/registrering av poster med lavere status gir økt risiko for dubletter. Det er vanskelig å si hva som er mindre viktig i den bibliografiske beskrivelsen. Noe som virker uviktig et sted, har betydning et annet.
- Importerte poster bør få autoritetskontroll. Det er viktig at søkeinngangene er standardisert.
- Det er viktig at postene er på norsk, det gir et enhetlig inntrykk. En del språklige endringer må kunne gjøres automatisk.
- Egen statusangivelse for importerte poster gir nyttig informasjon. Kat2 skal være et kvalitetsstempel, og det skal ikke være nødvendig å rette i disse postene. Dette stemmer ikke lenger, det ligger for eksempel flere miniposter med status kat2. Dette bunner nok i mangel på kunnskap om krav til de ulike statusene. Katalogsjefen må gjennom kontakt med brukerne vite hvor det trengs opplæring.
- Det er viktig å opplyse om at god katalogisering på et tilstrekkelig nivå er viktig, både av hensyn til gjenfinning og identifisering av dokumentene. Ønske om reduksjon av arbeidsinnsats på dette området må aldri gå på bekostning av kvaliteten på de bibliografiske dataene.
- Felles emneord og klassifikasjon er en "het potet" for tiden, og diskuteres flere steder. Mange er motstandere av innføring av felles emneord og klassifikasjon. Noen bibliotek har behov for å klassifisere mer i dybden enn andre. Ikke alle er enige i andre biblioteks valg av emneord, selv om de bruker det samme systemet (for eksempel HUME-emneord). Du klassifiserer/setter emneord utifra ditt eget bibliotek og dine egne brukeres behov, og behovene er ikke nødvendigvis sammenfallende med andre typer bibliotek. Det brukes ulike utgaver av Dewey. Utgavene kan ha ulike numre for samme emne.

Med felles emneord og klassifikasjon er det enklere å lage brukervennlige søkegrensesnitt. Det er enklere for publikum å finne frem dersom emneord/klassifikasjon er brukt på en enhetlig måte. Felles emneord/klassifikasjon krever koordinering. Den foreslåtte MeSH-vakten er et tiltak som skal bidra til koordinering. Andre lignende grupper kan tenkes. Noen må ha autoritet til å ta avgjørelser på vegne av fellesskapet. Klassifikasjon som gjenfinningselement har ikke like stor betydning for alle. For mange er det lett å akseptere det andre har gjort.

Som en avslutning på diskusjonen ble det klart at ressursgruppen har fått mange innspill til sitt videre arbeid, som avsluttes 20. juni. Referansegruppen får rapporten til uttalelse.

19:03. Innføring av MARC-felt 655 som et felt alle kan bruke

I dag brukes dette feltet kun til musikk i BIBSYS. Det er ingen kontroll på hva som blir lagt inn. Samisk bibliografi har henvendt seg til BIBSYS med forespørsel om muligheter for å bruke BIBSYS, og 655 var med

som et MARC-id de ønsket å bruke. Spørsmålet er om 655 skal kunne brukes for alle typer dokumenter, ikke bare musikk. Ved import av e-bøker er felt 655 brukt noen ganger (Electronic books), men denne informasjonen legger vi i 008, slik at 655 kan slettes, evt. brukes til andre opplysninger. Musikkgruppen har ytret ønske om å få sin liste tilgjengelig online. Fra BIBSYS sin side ble det slått fast at hvis det skal brukes termer fra ulike typer lister til dette feltet, må det innarbeides verdikontroll.

Vedtak:

655 genre/form kan brukes til alle materialtyper i BIBSYS. Det innføres verdikontroll på feltet. Det lages retningslinjer for hvilke termer som kan brukes.

20:03. Endringsforslag

- E99-00693 Knyttid. ved minidataregistrering. **Vedtak:** Dette forslaget slettes.
- F00-00547 Adgang til å slette poster. **Vedtak:** Dette er allerede satt i drift, og tas ut av listen.
- E01-00197 Styringsdata - statistikk. **Vedtak:** Referansegruppen ber forslagsstiller om å ta saken opp på nytt og utrede behovet.
- E02-00020 Sak 19:00 Autoritetsliste for besetning osv. Dette går på verdikontroll, som BIBSYS jobber med nå, se også sak 19:03, hvor verdikontroll ble vedtatt. **Vedtak:** Høy prioritet
- E02-00021 og E00022 Disse sakene har samlingssjefen i BIBSYS satt høy prioritet på. Ingen kommentar fra referansegruppen.
- E02-00023 Automatisk korrekturutskrift av minidata. **Vedtak:** Høy prioritet
- E02-00025 ISBD i forsettelsesnotene. Her var referansegruppen usikker på om noe er blitt gjort allerede. **Vedtak:** Påtroppende leder for gruppen undersøker saken nærmere, og sier fra til samlingssjefen i BIBSYS.
- E02-00064 Katalogstatistikken må inkludere minidata-objektposter. Siden minidata ofte er en katalogisering av gamle samlinger, er disse allerede tilveksført. Disse tallene kan også finnes andre steder, ved å slå sammen kat., konv. og minidata-poster. **Vedtak:** Forslaget tas ut av listen, referansegruppen ser på hva som trengs for å få riktige tall til RBT-statistikken.
- E02-00070 Norart – periodika/artikler – BIBSYS endringsforslag. Forslaget går ut på å få med en 500-note om hvorvidt tidsskriftet analyseres i Norart. Referansegruppen snakket i går om at det er viktig å begrense informasjonen i de bibliografiske postene. Norart er jo dessuten en betalingsdatabase, hva med de bibliotekene som ikke abonnerer på Norart? **Vedtak:** Saken blir lagt på vent, vi har ikke klare nok retningslinjer for hva som kan legges inn i postene. Kan ikke ferdigbehandles her, må diskuteres videre i referansegruppen.
- E02-00179 Strekkode-etiketter. Forslaget kom i forbindelse med omklassifisering av en større samling, hvor en samtidig hadde behov for å ta ut ny strekkode- og ryggmerkingsetikett. Behovet er ikke prekært lenger fordi biblioteket inntil videre har løst problemet lokalt, men dette må på lengre sikt løses sentralt i BIBSYS. **Vedtak:** Lav prioritet.
- E02-0315 Kontroll av korrekt oppbygd UDK-signatur. Dette er aktuelt for veldig mange registre. **Vedtak:** Lav prioritet.
- E02-00408 Nytt felt 265 for NORPER. **Vedtak:** Høy prioritet.
- E02-00435 Utvidelse av LOKAR-funksjonalitet. Dette er en kommando som kun to personer i BIBSYS har tilgang til. **Vedtak:** Forslaget tas ut av listen. Øystein Tødenes (BIBSYS/UBB) ser på det.
- E02-00450 OMKLASS. Ved omklass-kommandoen kommer noen ganger marcid 012, uten data, opp på skjermen. Den må da slettes før posten kan lagres. Dette er egentlig en feilmelding, siden 012 ikke skal komme opp ved omklass. **Vedtak:** BIBSYS må se på saken, og evt. rette det slik at det går an å lagre posten med tomt 012-felt.
- E02-00452 245 \$h lovlige verdier. Det finnes et sett lovlige verdier som kan legges inn i dette feltet, men

det er ingen autoritetskontroll på det. **Vedtak:** *Høy prioritet.*

- E03-00011 Orddeling i katalogskjermen (11:02). BIBSYSpraksis avviker fra vanlig tekstbehandling, slik at det lages orddeling bare når første tegn på andre linje er blank. Selv om skjermene i BIBSYS er modne for revisjon, og BIBSYS jobber med saken, er akkurat dette veldig irriterende. **Vedtak:** *Høy prioritet.*
- E03-00012 Minireg. og autoritetskontroll (13:02). Siden det allerede er innført at poster i autoritetsregisteret som er knyttet til miniregistrerte dokumenter blir merket med "m", er forslaget unødvendig. **Vedtak:** *Forslaget avvises med 5 mot 1 stemme. Det finnes allerede slik kontroll i BIBSYS. Avvik og vedtak må rettes.*
- E96-01295 Hjelpesfunksjon språkkode. BIBSYS skal innføre verdikontroll på språkkode, og må foreta en konvertering fra gamle verdier til nye. **Vedtak:** *Høy prioritet*
- E03-00027 Tidsskriftforkortelser i Ereg-skjermen. Forslag om å kunne registrere marcid 210 i ereg-skjermen uten å gå gjennom Korik etter lagring. Vi bør etter hvert gå over til de vanlige skjermene ved registrering av elektroniske tidsskrifter, gjerne med egne kommandoer. **Vedtak:** *Forslaget avvises og fjernes fra listen. Referansegruppen ønsker en fullstendig revisjon av skjermene.*
- E03-00030 Sletting av tapt og kass (23:01). Forslag om at poster med status kass eller tapt kan slettes i BIBSYS av eierbibliotekene ved en egen kommando. **Vedtak:** *Høy prioritet.*
- E95-00437 Kopiering av poster fra brønn: valgskjerm for emnedata. I forbindelse med ressursprosjektet bør denne endres fra middels til høy prioritet. **Vedtak:** *Høy prioritet.*
- E99-00698 Tilgang til Bokfortegnelsens konverterte poster. Denne saken er diskutert i ressursprosjektet. **Vedtak:** *Høy prioritet.*
- E99-00653 Systematiske tilvekstlister. **Vedtak:** *Forslaget trekkes, og fjernes fra listen.*
- E00-00420 Nye felt i BIBSYS-MARC. **Vedtak:** *Referansegruppen har allerede behandlet dette forslaget, og anser seg ferdig med saken. Saken fjernes når alt er utført.*
- E01-00264 Ønske om kommando NYTID, URL. **Vedtak:** *Dette er for lite brukt, og forslaget avvises og fjernes fra listen.*
- F89-01583 Utvidelse av antall tegn i marcid 491 \$v. **Vedtak:** *Høy prioritet.*

21:03. Eventuelt

Ingen saker under eventuelt.